

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 8 kor. Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 „ Egyes szám ára — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Felhívás.

A most folyó és következményeiben beláthatatlan eredménnyel végződő világháború nagy erőpróbája nemzetünknek, társadalmunknak egyaránt.

Nemzetünknek azért, mert tetterős, munkabíró honfiaink legjavát szólította a Király és Haza hívó szava a küzdő porondra, társadalmunknak azért, mert az itthonmaradottakra hárul a kötelesség a hadba hívott véreink hátrahagyott és sajnos, nagyszámban árván hagyott családjáról, ártatlan kiskorú gyermekeiről gondoskodni.

A hivatalos jelentések ékes bizonyosságát adják annak, hogy hadbavonult hős fiaink a magyar névnek csak dicsőséget szereznek, vérük sűrű hullatásával biztosítván hazánk bekövetkezendő boldogabb jövőjét.

A nagy, létét való küzdelemre vonatkozó jelentések mellett méltó helyet kér a bár szerény keretek között jelentkező társadalmi akció is, olvasván napilapjainkból „társadalom szive” stb. lélekemelő címek alatt megjelenő közleményeket, amelyek fényes bizonyosságát adják annak, hogy társadalmunk minden fegyveres, honvédő szolgálatra „nem alkalmas” tagja tudja kötelességét a mai nehéz viszonyok között s vállalva igyekszik férfi, nő, társadalmi intézmény, zsenge, de lelkes tanuló ifjuság egyaránt, hogy kiki a maga módja szerint vegye ki részét hazánk jövő boldogsága megalapozásában.

Társadalmunk e részvétele nem kicsinylendő. Az anyagi áldozatkészség meglepő arányokban nyilvánul meg a sebesült, vagy a mérhetetlen hadi fáradalmaktól elcsigázott fiaink és apáink irányában, hogy csak részben is

kárpótolva legyenek az elszenvedett nélkülözésekért, honleányaink lelkes ápolónői tábora pedig gyengéd kezekkel igyekszik balzsamos irt nyújtani a vérző sebekre.

Kormányunk nemes gondoskodása a kenyérkeresőjüktől megfosztott családok létfontartását a hadisegély folyósításával ideig-óráig biztosítja ugyan, mert hisz az óriási anyagi erők igénybevételével folyó küzdelem a rendelkezésre álló anyagi erőket elvégre kimeríti s még mindig tág tere jut a szűkebb társadalomnak, egyes jobbmodu családoknak arra, hogy a haza iránt tartozó kötelességüket — nagyobb feltűnéskeltés nélkül is — gyakorolhassák.

Esik pedig a szó azon szegény árvákról, akik a harctéren atyjukat, kenyérkeresőjüket, létfontartójukat, egyszóval mindenüket elvesztették.

Sok eddig boldog családi fészekbe tört be durva kezekkel a legmélyebb fájdalom, a hadbavonult fiu, vagy apa elestével. A fájdalomnak enyhíti ugyan élet a könnyek sűrű hullatása is, de nem szünteti azt meg, csak a hősi halált haltak emlékének felajánlott jótétemény az, amely lelki megnyugvást, a változhatlanba való beletörődést eredményez és új élet kezdést, letört remények újból való feléledését elősegíti.

Ily jótétemény, ily hazafias cselekedetként önként jelentkezik elesett honfiaink kiskorú, mindkét nembeli árváinak gyermekeket nélkülöző családok által való örökbe fogadása, vagy csak jótéteményként való neveltetésének elvállalása is.

A siránkozóknak könnyeit felszárítani mindenkori emberbaráti nemes cselekedet, de a mai nehéz napokban kettősen az.

A rideg, könyörtelen való gondterhes barázdákat von az eddig szerény körülmények között is boldog szülők homlokára, azt vigasztaló szó nem simítja el oly könnyen, mint egy mosolygó arcu, gond nélküli gyermek csevegése, őszinte tekintete még akkor is, ha az a gyermek nem hus a mi husunkból és nem vér a mi vérünkéből!

Vármegyénk árvaszéke kötelességének és legszebb hivatásának véli a mai megpróbáltatások idején különösen oly árvák sorsán lehetőség szerint segíteni, akik atyjukat vagy fontartójukat veszítették el a létért folyó ezen nagy küzdelemben s részét a nemzeti újjáépítésének munkájából fokozottabban is kivenni óhajtván, önként vállalkozik örökbe fogadások, vagy jótéteményként való elhelyezéseknek eszközzésére, illetve közvetítésére.

Társadalmunkon mulik, hogy e szózatnak engedve, esetleg az előljáróságok útján önként jelentkezzenek örökbe fogadni hajlandó szülők vagy jótétemények, akik ily árván maradt gyermekeket örökbe fogadni, jótéteményként el-tartani, vagy gondoztatásuk és neveltetésük-ről anyagi hozzájárulással gondoskodni hajlandók. Viszont azonban gyámhatóságunknak szüksége van arra is, hogy oly szülők vagy gyámok, akik gyermeküket vagy gyámoltjait örökbe adni hajlandók, ezen elhatározásukat a gyermek neme, életkora és atyja társadalmi állásának közlése mellett az előljáróságok útján bejelentésük.

Ezen bejelentések alapján gyámhatóságunk külön nyilvántartást vezet, amelynek alapján a jelentkező örökbe fogadó vagy jótétemény részére óhajaiknak megfelelő nemű, koru és társadalmi állásu gyermekekre vonatkozó fel-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Toronyánál.

Fut a muszka, újból szalad,
Ropog a hó lábuk alatt
Amugy verjük vissza őket:
Vissza oda honnan jöttek...

Fut a muszka, lehet fázik
Ezért nem is tétovázik...
Tudja: hogy megadja magát,
Vagy pedig itt hagyja fogát...

A magyar baka nem fázik,
Csata közben is bokázik.
Lelkesíti hevülete
Hazája hü szeretete!...

Szamosközi.

Paplan varrás.

Főiskolánk emeletén mostanán —
Mely kórház lett — foly a munka szaporán:
Szép leányok és ifiak csoportja
Munka közben dalolgatva:
Lepedőket varrogat a
Szép piros paplanokra...

Óh tudom, ha látnák ezt a katonák,
A szép nők e hazafias munkáját:
Mindeniknek kicsordulna könnyüje
És hálából csókot hintene:
Ez aranyos kezecskékre,
Vagy kötényük csücskire...

De, ha ezt nem tehetitek — katonák,
Nincs elzárva tőletek egy boldogság:
Amig nálunk kigyógyul a sebetek;
A piros paplanos ágyon,
Elhossa egy édes álom:
Alakjukat — tinektek...

Szamosközi.

„Csak a szegény szereti hazáját”.

Irta: Gyarmati Ferenc.

Vacsora után szerettem volna ágyba bujni,
de valami furcsa kíváncsiság kivonzott az utcára. Milyen lehet most egy téli éjszaka a városban? Ez a gondolat fogta meg a lelkemet és tett nyugtalanná.

A behavazott utcák csöndesek és néptelenek. Lassan, sűrű pelyhekben hull a hó és a lefüggönyözött ablakok sápadtan bámulnak bele a fehér éjszakába. Csak nagyritkán talál-

kozom egy-egy emberrel. Az is siet — a meleg szobába.

— Mindenki az otthonra vágyik — gondolom magamban — csak engem marasztal az éjszaka.

Megállok egy percig és gyönyörködöm a hóesésben. Aztán tovább megyek. A friss hó olyan gyönyörű palástot borított a keskeny utcákra, hogy szinte sajnállok taposni benne. Valami különös érzés nehezedik rá a szívemre valahányszor egy-egy nyomot hagyok magam mögött. Az a sejtésem minduntalan, hogy valaki jön utánam. És ezt a különben csöppet sem csodálkozásra méltó lelkiállapotot csak akkor váltja fel a nyugalom érzése, amikor benn vagyok a város szívében.

A város szive!... Mennyire megváltozott ez is. Nem is hallok a dobogását. Hiányzik belőle az a szinte meggondolatlan élet, amely nap-nap után újabb és újabb örömmel kedveskedett az emberek lelkének. A kávéházak csöndesek, kihaltak. A cigány ott ül egy sarokban és szomorúan bámul a hegedűjére. A magánlakások is lassan elsötétednek s néhány perc múlva sötét házsorok merednek rám mindenünnen.

Használjunk hadisegély-postabélyeget!

világosítást a legkészségesebben megadja s a felekre mi költséggel sem járó örökbefogadásokat eszközli s minden törekvéssel azon lesz, hogy ily árván maradt gyermekek jövője a lehetőség szerint legjobban biztosítva legyen, hogy ezzel is járuljon ahoz, hogy a most gyökere és törzsében megtámadott szeretett hazánk új, életerős gyökerekre szert tevén majdan mint büszke tölgy magasra emelt homlokkal nézhessen ádáz és alattomos elleni sorai felett egy boldogabb jövőbe.

Borbáth Vilmos,
megyei árvaszéki elnök.

A háboru krónikája.

A miniszterelnökség sajtóosztályának a „Szászváros és Vidéke“ részére küldött eredeti táviratai.

Berlin, jan. 30. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelentik: A franciák a Nieuporttól északra vivott harcokban január 28-án nagy veszteségeket szenvedtek. Több mint 300 marokkói és algiri halott fekszik a dűnákban. Tüzérségünk tüzelése az ellenséget tegnap is megakadályozta abban, hogy ásókkal a világító-toronytól keletre levő dűna-magaslatra fölküzdje magát. A labasséi csatornától délre ma éjjel csapataink a franciáktól a január 25-én tőlük elfoglalt hadálláshoz csatlakozó további két lövészárkot ragadtak el és több mint 60 foglyot ejtettek. Az argonni erdőség nyugati részében csapataink tegnap támadást intéztek az ellenség ellen, amely nem csekély terület-gyarapodást eredményezett számunkra. Hadifoglyul 12 tiszt és 731 főnyi legénység maradt a kezünkben és 12 géppuskát és 10 kisebb kaliberű ágyut zsákmányoltunk. Az ellenség veszteségei súlyosak. 400—500 halott borítja a harcmezőt. A 155. francia gyalogezred úgy látszik elpusztult. A mi veszteségeink aránylag csekélyek. Verduntól délkeletre a franciáknak éjjeli támadási kísérleteit az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertük. Badonvillertől északkeletre a franciákat Angoment faluból Bremexilre visszavetettük. Angoment helységet megszálltuk. Keleti hadszíntér: Kelet-Poroszországban az oroszok sikertelenül támadták a Darkehmentől keletre levő hidfőt, lötték a tavaktól keletre levő megerősített műveinket és a Löwentin-tótól délkeletre támadást kísé-

reltek meg, amely tüzelésünkben összeomlott. Az oroszoknak Borzymov környékén, Lowictól keletre ellenünk intézett éjjeli támadásait az ellenségnek igen súlyos veszteségeket okozva visszavertük.

Budapest, jan. 30. Hivatalos. A lengyelgalíciai arcvonalon, rövid ágyuharcoktól tekintve, legnagyobb részben nyugalom van. Az utolsó napok heves harcai a Kárpátokban a hágók magaslatainak visszafoglalását eredményezték. Az egy hét óta tartó nehéz hadműveletekben a csapatok a kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére a legnagyobb kitartással és szívóssággal harcoltak, az összes terepnehézségeket többnyire magas hóban leküzdötték és ezzel nagy eredményeket értek el. Az ellenségnek összesen 10000 emberét elfogtuk és 6 géppuskát zsákmányoltunk. Höfer, altábornagy.

Budapest, jan. 31. Hivatalos. A Dunajec és a Nida mentén tegnap a tüzérség mindkét oldalon élénk tevékenységet fejtett ki. Tüzérségünknek, amely az utóbbi időben már több ízben jó eredménnyel tüzelt, tegnap is sikere volt. Az ellenség néhány lövészárkot leghevesebb tüzelésünk közben kiürített. Orosz-Lengyelországban az arcvonal többi részén is időnként ágyuharc folyt. A Kárpátokban a nap nyugodtabban telt el. Az erdős hegységben néhány közvetlenül a szoros magaslatoktól északra fekvő állásért még folyik a harc. Höfer, altábornagy.

Budapest, jan. 31. Hivatalos jelentés. Budapesti Tudósító jelenti: A hadsereg főparancsnokság részéről közlik: Az erdős Kárpátoknak a lupkovi szorosától délkeletre fekvő hágói már ismételen a leghevesebb harcoknak voltak színhelyei. Ezek az orosz-lengyelországi és nyugatgalíciai nagy hadműveletekről messze távolos pontok az ellenségre állandóan nagy vonzóerőt gyakoroltak, hogy birtokbavételükkel a Magyarországra való betörés különböző útjait nyitva tartsa. Különösen az uzsoki szoros, a vereckei és wyszkóvi nyereg cseréltek az utóbbi hónapokban gyakran gazdát. Ezeknek az átjáróknak északi és déli mellékterepét a számos harc következtében lövészárkok szelik át és akár északról, akár délről jövő támadásnak több egy más mögött fekvő jó pozíció ellenállását kell leküzdenie. Miután csapatainknak december végén sikerült négy napi hősi

harcok után uzsoki hágót az oroszok kezéből kiragadni, ott harcoló csoportunknak január 1-én a tulerőben levő ellenség elől a gerincmagaslattól a legközelebbi magaslati vonalra kellett visszavonulnia. Ettől a naptól fogva a hágó birtokában maradt az ellenségnek, amelynek utóbb sikerült úgy az Ung völgyében, mint más átjáróknál is a dél felé vezető völgyekben mindinkább tért nyernie. Ezen az arcvonalon ilyenképpen csapataink még néhány nappal ezelőtt Révhelynél, Vezérszállástól és Volocától délre, továbbá Ökörmezőnél, Német-Mokránál és Kőrösmezőnél állottak. Az ellenségnek további előnyomulására irányuló ismételt kísérleteit újra meg újra visszautasítottuk. Erre következtek a hágók magaslatainak visszafoglalására irányuló támadásaink, amelyek mindenütt teljes sikerre vezettek. Terep- és időjárási viszonyok által rendkívül megnehezített többnapos harcokban az ellenségnek egyik állását a másik után foglaltuk el. A harc bavegett orosz erősítések és számos, az ellenség részéről megkísérelt ellentámadás ellenére naponta tért nyertünk és végre mindenütt elértük a hágók magaslatát. Az ezekben a nehéz harcokban itt alkalmazott aránylag gyenge csapatok teljesítménye rendkívüli volt. A december második felében indított legutóbbi orosz ellenoffenzíva óta a keleti szárnyon és a középén némileg visszaszorított kárpáti arcvonalunkat az összes átjárók birtokbavételével ismét helyreállítottuk.

Berlin, jan. 31. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelentik: Flandriában tegnap csak tüzérségi harcok folytak. Cuinchynél a labassé—bethunei uttól délre, valamint Carencynél (Arrastól északnyugatra) a franciáktól egyes lövészárkokat elfoglaltunk. Keleti hadszíntér: A keletporoszországi határon nincs semmi ujság. Lengyelországban Borzymownál, Lowictól keletre az oroszoknak egy ellenünk intézett támadását visszavertük.

Berlin, febr. 1. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: A nyugati hadszíntérről nincs különös jelenteni való. Keleti hadszíntér: A keletporoszországi határról nincs ujság. A Visztulától északra Mlavától délnyugatra az oroszokat néhány helységből, amelyeket egy nappal előbb arcvonalunk előtt megszállottak volt, kiszorítottuk. Lengyelországnak a Visztulától délre fekvő részében továbbra is tért nyertünk. A Pilicától délre támadásainkat megújítottuk.

Berlin, febr. 2. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: Különböző pontokon folyt tüzérségi harcok kívül semmi különös esemény nem fordult elő. Keleti hadszíntér: A keletporoszországi határon semmi lényeges nem történt. Lengyelországban a Visztulától északra Lipno környékén és Sierpe-től északnyugatra orosz lovassággal voltak összeütközések. A Visztulától délre támadásaink tovább is előrehaladnak. A hadieseményekről szóló francia hivatalos jelentések az utóbbi időben szörnyűséges, a mi hátrányunkra elferdített, sőt teljesen koholt adatokat is tartalmaznak. A német legfelsőbb hadvezetőség természetesen nem kíván efféle beállításokkal külön-külön foglalkozni. Mindenkinnek módjában áll, hogy azok értékét a hivatalos német közlések útján maga is ellenőrizhesse.

Konstantinápoly, febr. 3. A nagy főhadiszállás jelenti a tegnapi kelettel: Kaukázusi arcvonalon a napokban folyt helyi harcok, a mi csapataink sikerével végződött. Az ellenséges csapatot, amely Artwinnál támadott, súlyos veszteségek mellett visszavetettük. Az ellenség menekülés közben nagy mennyiségű hadianyagot hagyott kezünkben. Korna kör-

Lassan hull a hó.

Megyek tovább a néptelen utcákon. Hova? Nem tudom. Megyek. Vonz valami. Mennem kell. Hallom az éjszaka titkos hívó szavát s érzem, hogy valami emléket tartogat a számomra.

Alacsony házsorok közé kanyarog az utam.

Tizenegyóra. Lassan magam mögött hagyom a villanyfényben remegő utcákat és kiérek oda, ahol az élet meglopja az álmokat. A görbe, sötét kis utcák mentén úgy helyezkednek el az apró ablakos házak, mint egy életcél mellett a reménytelenség és gond kísértése. Itt, ezekben a nyomorult fészkekben, ahova melegegden jár a tél hidege, még virasztanak az emberek. A keskeny ablakréseken halvány gyertyafény szűrődik ki a fehér utcákra és tompa vonaglással hallatszik a virrasztók szomorú panasza. Sápadt arccal, fénytelen szemekkel ülnek az alacsony tűzhely körül és a tekintetükből látom, hogy valaki hiányzik közülük. Csöndesen beszélgetnek, de szavuk minduntalan elakadt. Egymásra néznek azzal a megható szomorúsággal, amely oly forrón kapcsolja össze a szenvedő emberek lélektanát. Az asszonyok alvó gyermekeikkel az ölükből, szótlannul hallgatják a férfiakat és vonagló ajkuk csak néha-néha nyílik meg egy-egy

szóra. Az a meggyőződés, hogy ez a háboru az asszonyok lelkiéletét nyomorította meg legjobban. Annyira, mint az asszonyok, senki át nem érezte ennek a tömeggyilkolásnak nehéz következményeit, úgy a jelenben, mint a jövőben.

Vannak ezek között is kivételek, de úgy vélem, azok a nők, akik pogány könnyelműségükben nem tudják mérlegelni az eseményeket, nem érdemlik meg az ember elnevezést. Megbocsássanak, de ez az igazság.

... Istenem, milyen deprimáló ez a virrasztó városrész. Mig a város cifra házaiban édes álmokba ringatja az éjszaka az embereket, itt a hazaszeretet nyugtalan, aggódó érzésének rabja lett a szenvedő lélek...

Sok mindenre tanítottál meg ó borzalmas háboru, sok erényünkről tépted le a hazugság leplét és sok lelket világítottál meg az Isten előtt!

... A toronyóra elüti az éjfélt. Lassan, egy megmagyarázhatatlan érzéssel a szívemben, megyek hazafelé. Eszembe jut az az örökgigazság, amit Petőfi mond egyik gyönyörű versében, hogy:

„Csak a szegény szereti hazáját“ ...

nyékén egy kis csapat január 31-ikére virradóra éjjel megtámadott két ellenséges zászlóalj, amelyek drót akadályok mögött elsáncolták magukat és jelentékeny veszteséget okozott nekik. A következő napon, az ellenséges ágyunaszádok fedezete mellett, a közelben csapatokat akart partra szállítani, de újra megvertük. Az ellenség sok halottat vesztett, köztük egy századost és egy altisztet.

Budapest, febr. 3. Hivatalos. Keleti beszki-
dekben az oroszok igen heves újabb támadásait, amelyek éjjelig tartottak, az ellenségnek újabb súlyos veszteségeket okozva, visszavertük. Az erdős hegység középső részében a harcok kedvezően alakulnak, a szövetséges csapatok, amelyek tegnap az ellenségtől makacsul védett magaslati állásokat elfoglalták, 1000 embert ejtettek foglyul és több gépfegyvert zsákmányoltak. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában a helyzet változatlan; nagyobbára nyugalom volt. Höfer, altábornagy.

Berlin, febr. 3. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: A franciáknak Perthesnél levő állásaink ellen intézett támadásait visszavertük. Az arcvonal több részén csak tűzérési harcok folytak. Keleti hadszíntér: A keletporoszországi határról nincs semmi ujság. A Visztulától északra a lovasági harcok az oroszok visszavetésével végződtek. A Visztulától délre támadásaink Boly-movtól keletre Humin falu elfoglalására vezettek. Wola-Szydlowieckaért még folyik a harc. Február 1-jétől itt több mint 4000 oroszot fogtunk el és 6 gépfegyvert zsákmányoltunk. Az oroszoknak Bzura-menti állásaink ellen intézett támadásait visszavertük.

Berlin, febr. 4. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: Az északi-tenger Reims közötti arcvonalon csak tűzérési harcok folynak. A franciáknak Perthesnél megújított támadásait veszteségük mellett visszavertük. Messigestől északra és északnyugatra Menuehnedtől északnyugatra csapatunk tegnap támadtak, rohammal áthatoltak három egymás mögött fekvő ellenséges arcvonalon és három kilométernyi szélességben megvetették lábukat. A francia főhadállásban a franciáknak éjjel is folytatott valamennyi ellentámadását visszavertük. 7 tisztet és 600 főnyi legénységet fogtunk el és 9 gépvgyvert, 9 kisebb kaliberű ágyut és sok hadiszert zsákmányoltunk. Ezenkívül még csak annyit érdemes megemlíteni, hogy közép Vogézekben az első ütközetet egy ski csapat vívta ki. A francia vadászok ellen az ütközet reánk nézve eredményes volt. Keleti hadszíntér: Kelet-Poroszországban az oroszoknak Nemeltől délre levő állásaink ellen intézett gyenge támadásait visszautasítottuk. Lengyelországnak, a Visztulától északra eső részén már említett lovassági harcokhoz csatlakozván kisebb vegyes csapat-osztagok csatározása folyt. Bzura mentén Sohabzefől délre az oroszoknak egy éjjeli támadása, az ellenségnek súlyos veszteségei mellett összeomlott. Balmortól keletre támadásunk az ellenség heves ellentámadásaival szemben és előbbre haladt. Foglyok száma nő. A Kárpátokban néhány napja, a német haderők vállvetve küzdenek az osztrák-magyar hadseregekkel. A szövetséges csapatok nehéz, behavazott hegyi-terepen szép sikerek egész sorát érték el.

Budapest, febr. 4. Hivatalos. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában nevezetes esemény nem történt. Kárpátokban a harcok lankadatlan hevességgel folytak. Az arcvonal nyugati szakaszában az ellenséges támadásokat visszautasítottuk. Az erdős Kárpátok középső szakaszában előnyomuló oszlopunknak is sikerült újból tért nyerni és néhány száz oroszot elfogni. Höfer, altábornagy.

Legujabb.

Berlin, febr. 5. Éjjeli közlés. A Nagy-Británia, Irország körüli vizeket ideértve, az egész angolcsatornát is, ezennel haditérnek nyilvánítottuk. Február 18-ától kezdődőleg minden e haditérre érkező kereskedelmi hajó elpusztítottatik s közben nem mindig lehetséges elhárítani a hajók legénységét és utasait fenyegető veszedelmeket, a haditérren semleges állambeli hajók is veszélyben forognak, mint-hogy tekintettel az angol kormány által jan. 31-én a semleges lobogókkal való visszaélésére és a tengeri hadjárat véletleneire nem lehet mindig megakadályozni, hogy az ellenséges hajók ellen irányított támadások ne érjenek semleges államot. A Shetlan szigektől északra, az Északi-tenger keleti és a német alföldi partvidéktől legalább is harminc tengeri mértföldnyire levő uton a hajózás nincsen veszélyeztetve. Von Pohl, a tengerészet tengernagy-karának főnöke.

Budapest, jan. 5. Hivatalos. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában a helyzet változatlan. A támadások, melyeket az oroszok a Kárpátokban helyenkint naponta ismételtek, a legsúlyosabb veszteségeik mellett összeomlanak. Az erdős Kárpátokban a saját támadásaink előbbre haladnak. Bukovinában az orosz offenzíva jan. közepéig Moldova völgy legfelső részéig jutott. Itt harcba vitt nagyobb ellenséges erők további előnyomulását a Kárpátokon át legelőször Jakobenyi és Kirlibabánál elfoglalt állásainkban állítottuk meg. Jan. 20-dika körül több napos támadásokkal megkísérelte az ellenség, hogy a főátjárókat fedező csapataink ellenállását megtörje, mint-hogy minden kísérlete, hogy magaslati állásainkat rohammal elfoglalja, meghiúsult. A mi csapataink pedig támadásba mentek át és jan. 22-én Kirlibabát az ellenség birtokából elragadták. Az orosz a következő napokban főerővel Kimpotung és Moldova irányában vonult vissza, ahol megis maradt. A napokban azután újabb harcok kezdődtek. Csapataink, melyek a terep és időjárás okozta nagy nehézségek leküzdésében itt is kiváló teljesítményekkel tűntek ki, benyomultak a Moldova völgyébe és visszavetették az ott lévő ellenséget és birtokba vették Izvor, Moldova és Bresza helységeit. A kárpáti harcokban elfogott oroszok száma újabb 4000 emberrel szaporodott. Höfer, altábornagy.

NAPI HIREK.

Szeretem az erdőt . . .

Szeretem az erdőt, különösen télen:
A szelid nap fénye tündöklök az égen,
Zuzmarások a fák, dér csipte az avar,
Napfénytől gyémántként csillog benn a haraszt.
Imádságos csend van, nem hallik semmi zaj,
Csak a mint a szél a fák közt végig suhan.
Állat ritkán járja, ember még ritkábban . . .
Ugy járok itt, mint az Isten hajlékában.

De most más a képe . . . Élet lüktet benne,
— Mintha nem is az a régi erdő lenne. —
Hangos a fegyvertől, ágyuk dörgésétől,
Leccsapó gránátok rémes zenéjétől.
A téli nap fénye szuronyokra villog,
A dércsipe avar hulló vértől csillog . . .
Meg kap e kép . . . S érzem, a mint fut az ellen,
Templomára törő bűnöst ver az Isten . . .
(Orosz harctér) Várkonyi István, hadnagy.

— A téli háboru borzalmait ellenkatonáinknak prémre van szükségük. Akinek van, küldje e címre: Hadsegélyző hivatal, Budapest, Váci-utca 38. sz. A posta ingyen szállítja.

— Adakozzunk a „Vörös-Kereszt” egylet részére.

— Kinevezés. A belügyminiszter dr. Tinku Aurél helybeli fogorvost, aki a helybeli kórházakban is teljesített szolgálatot, Debrecenbe, az új nyulási barakk-kórház orvosává nevezte ki. Dr. Tinku m. hó 28-án már megkezdte szolgálatát új állomásán.

— Meghalt Madarász József. 101 éves korában Budapesten febr. 1-én meghalt Madarász József, sárkereszturi képviselő, ki a parlamentnek legöregebb tagja volt.

— Hymen. Ifj. Kiss Ádám, lapunk kiadójának, a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.”-nak nyomdása eljegyezte Dali Rózsika kisasszonyt Szászvároson. Sok szerencsét kívánunk!

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter Ámánt Béla közjegyzőjelölt nagykárolyi lakost a puji járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

— Gyászrovat. Kénosi Sándor Lajos hunyadmegyei nagybirtokos évek hosszú sora óta tartó betegsége után életének 77-ik évében m. hó 24-én elhunyt Déván; halálával a vármegye sok előkelő családját döntötte a gyászba. A megboldogult temetése m. hó 26-án ment végbe a magyar-utcai gyászházból honnét holttestét Nagyrapoltra szállították és az ottani családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak saját és számos közeli és távoli rokonaik nevében szomorodott szívvel jelentik, hogy szeretett önfeláldozó testvérük, illetve nagybátyjuk kénosi Sándor Lajos f. évi január hó 24-én déli 12 órakor hosszas betegség után életének 77-ik évében az Urban csendesen elhunyt. A megboldogult hült teteme folyó hó 26-án délelőtt fél 10 órakor fog a magyar-utcai lakásán az unitárius egyház szertartása szerint megáldani és Nagyrapoltra szállítatván, ott d. u. 3 órakor újólago megáldás után a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Déva, 1915. jan. hó 24-én. Nyugodjék békében! Özv. nagybarcsai Barcsay Béláné kénosi Sándor Mária, Hajduczky Józsefné kénosi Sándor Erzsébet, kénosi Sándor Ilona testvérei. Sándor Ernő, Sándor Sándor dr., Sándor Béla, Barcsay Tamás, Elekes Pál unokaöccsei. Özv. Sándor Józsefné sógornője. Mara Lászlóné, Bajkay Józsefné, Török Béláné, Lázár Lajosné, Babochay Lászlóné unokahugai. Hajduczky József sógora.

— Hirdetmény. A magyar királyi miniszterium 285—1915. M. E. számú rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy mindazon egyéneknek, a kik a magyar szent korona országainak határain átlépni vagy belépni készülnek, utlevéllel ellátva kell lenniök. Minden külföldi állampolgár az ország területén csak úgy tartózkodhatik, ha az alábbiakban megfelelő utlevél birtokában van. Az utlevél csak akkor érvényes, ha az utlevél tulajdonosának pontos személyleírását és sajátkezű aláírásával, és hatósági igazolással ellátott élethű fényképét is tartalmazza. Felhívom ennél fogva mindazon Szászvároson lakó magyar állampolgárokat, kik arcképpel el nem látott, de máskülönbén érvényes utlevél birtokában vannak, hogy lehetőleg keménylapra fel nem ragasztott és legfeljebb 9×14 cm. nagyságú fényképüket és utlevélüket a rendőrkapitányi hivatalhoz szolgáltatassák be, hogy azok szabályszerű záradékolás után érvényesíthetők legyenek. Az utlevélbe bejegyzett és 15 évet meghaladó utitársak fényképe is csatolandó. Az utlevelet kérelmezők jövőben fényképüket már a kérelem előterjesztésekor beszolgáltatni kötelesek. Figyelmeztetem továbbá az ország területén tartózkodó külföldieket, hogy a fenti rendelkeznek megfelelően magukat utlevéllel lássák el, mert ellenkező esetben hatósági felszólítás esetén ellenük a kihágási eljárás megindítani fog és ezenfelül az állami területéről kiutasítva, esetleg kényszer útján eltávolítva lesznek. Szászváros, 1915. évi február hó 3-án. P a p András h. rendőrkapitány.

— **Halálozás.** Egy derék, jóra való férfit ragadott ki a kérlelhetetlen halál az élk sorából. Vitéz József alsóvárosi körjegyző m. hó 31-én 39 éves korában meghalt. Temetése Piskin ment végbe f. hó 2-án nagy részvét mellett. A család a következő gyászjelentéssel tudatta a szomorú hírt: Alulírottak mélyen megszorodott szívvvel és a fájdalom igaz érzésével tudatjuk úgy a magunk, mint a széleskörben kiterjedt rokonság nevében, hogy a szerető jó fiu, hűséges férj, szerető testvér és őszinte jó rokon Vitéz József alsóvárosi körjegyző folyó év január 31-én életének 39-ik és boldog házasságának 10-ik évében rövid, de kínos szenvedés után jobblétre szenderült. A helyet, ahova az isteni gonviselés bölcsessége őt e földi életben állította, betöltötte; a munkát, melyet az Ur reá bizott, hiven elvégezte; megfelelt azoknak a kötelességeknek, melyeket a család, a társadalom és azon állás, melyet elfoglalt, meg kívántak tőle. De most már kidőlt a háznak oszlopa, melynek támasza ő vala; alá hanyatlott a kéz, amely övéirt a munkára mindig kész vala... Ő elköltözött közülünk, de emléke mindnyájunk szívében örökké élni fog. Kedves halottunk hült tetemei f. évi február hó 2-án d. u. 2 órakor, a háznál tartandó ref. gyászszertartás után, a helybeli temetőbe fog örök nyugalomra helyeztetni. Legyen nyugalma csendes és a sir göröngye könnyű felette! Piski, 1915. év január 31-én. Özv. Vitéz Józsefné szül. Pogány Ida, mint bánatos neje. Vitéz Elek, Longel Klára, az elhunyt szülői. Bács Sándorné szül. Vitéz Ilka, Vitéz Béla testvére. Bács Sándor sógora. Pajor Imre, Pajor Sarolta, Pajor Margit, Pajor Márta, mint sógornője gyermekei. Özv. Pajor Józsefné szül. Pogány Ilona, Pogány György, Pogány Endre és neje, Pogány Béla és neje sógornője és sógorai.

— **Az új községi bíraskodás.** A minden érdeklődési lekötő háboru mellett is fontos dolog tudni, hogy most január elsejével lépett életbe az új egységes perrendtartás, melynek értelmében az írásbeli periratokkal való tárgyalás a törvénykezés valamennyi fórumán megszűnik és mindenütt a szóbeli közvetlen és nyilvános tárgyalás lép életbe. A népet különösen az új községi bíraskodás érdekli még pedig annnyival inkább, mert az új községi bíraskodás a régítől több fontos intézkedéseiben eltér. A községi bíraskodást nagy- és kisközségekben a községi bíró és a jegyző gyakorolják két előjárásági taggal, törvényhatósági és rendezett tanácsu városokban pedig az erre kijelölt közigazgatási tisztviselő, mint községi bíró és béke bíró. A községi bírósági értékhatár ezentul 50 kor. lesz és a panaszt szóval kell beadnia, — de írásba is beadható. Az eljárás a községi bíraskodásnál a következő: A beadott panaszra a tárgyalást 15 nap alatt multhatatlanul ki kell tűznie. A tárgyalás szóbeli, közvetlen és nyilvános, de a tárgyalásról rövid jegyzőkönyvet kell felvenni. Ha az első tárgyalási napon az alperes nem jelenik meg, akkor ítéletileg el makacsolják, de ha az első tárgyalási napon a felperes nem jelenik meg, akkor csak megszüntetik a pert és végzésileg az alperesnek okozott költségek megtérítésére kötelezik. A panaszos azonban újra beadhatja panaszát. Az ítéletet 15 nap alatt a kir. járásbírósághoz lehet megfellebezni. Az ítéletben

megszabott kötelezettségeket 15 nap alatt kell teljesíteni. A végrehajtást 15 nap elteltével szóval vagy írásban kell kérni. Perköltségeket csak a kész kiadások erejéig lehet megítélni. Ügyvédi költségek azonban a községi bíraskodásban egyáltalában nincsenek.

— **A hadbavonultak adótartozása.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a bevonultak adója a további rendelkezésig függőben tartandó kivéve, ha az elévülés esete forogna fenn. A katonaság részére átvett ló, iga, vagy más ingóságok szintén mentesek a végrehajtás alól s az ezekért kapott megváltás összegét sem lehet lefoglalni. Az adókövetés és összeírás alól azonban mentesítés nincsen.

— **Mire van szüksége a sebesült katonának.** A társadalmi közjótékonyaság a mai háborus világban ambícióval keresi a tért, ahol vitézül harcoló katonáinknak segítségére lehet; a céltudatos irány megadására külön hadsegélyző hivatal áll rendelkezésére, mely különös gondot fordít arra, hogy a társadalmi segélynyújtás a gyakorlati élet követelményeinek teljesen megfelelő legyen. Ilyen gyakorlati követelménynek bizonyult a csatatéren megsebesült katonáknak hórházba való szállításukig felforralt meleg tejjel, forró teával, stb. erősítése, mely célra kitűnően beváltak a thermosok. Gróf Tisza István vetette fel azt a követésre méltó szép eszmét: „gyűjtsünk thermosokat!” Ezek segítségével enyhíthetünk testvéreink szeretettel értünk küzdő katonáink nehéz helyzetén s elviselhetővé tehetjük súlyos szenvedéseiket. Thermosokon kívül szükség van erősítő italokra, tokaji borra, cognacra és likőrökre, azután csokoládéra és cacesra, amelyek szintén igen alkalmasak arra, hogy a meggyötört szervezetet felüdítsék. A vadászembereknek bizonyára lesz nélkülözhető thermosuk és minden módosabb háztartásban található felesleges erősítő ital. Mindezeket köszönettel átveszi a hadsegélyző hivatal Budapesten, IV. Váci-utca 38. szám alatt levő raktára avégből, hogy azokat a hadtápparancsnokságokhoz juttassa. A vidéki adományokat legcélszerűbben a községi előjáróságoknál lehetne összegyűjteni, melyek azokat azután Budapestre juttatnák.

— **Utlevel-kötelezettség.** Az utlevélkötelezettségről szóló 285/1915. M. E. számú körrendelet rendelkezései alapján figyelmeztetnek az Osztrák-Magyar Monarchia alattvalói, hogy jan. 15-től kezdve a Monarchia határára csak arcképpel állatot utlevél alapján léphetnek ki, amely utlevélnek láttamozva kell lenni annak az államnak konzulátusa által, amelybe az illető utazik. Az arcképes utlevél megszerzésének módzatai iránt a helyi rendőrhatóságok nyújtanak felvilágosítást.

— **Hárommilliót utalt ki a kormány a városoknak.** Ez a hiradás állami életünk vezetői és nemzetünk vagyoni viszonyainak szilárdsága iránt érzett bizalmunkat nem csak megerősíti, de fokozza is, mert világosan látjuk belőle, hogy most, amikor naponként is megszámlálhatatlan milliókat emészt fel hadviselésünk, a háboru hatodik hónapjában is a

legkisebb zökkenés, fönnakadás és mulasztás nélkül nyer pontos megoldást valamennyi állami föladatunk.

— **A huskérdés.** A Házinyultenyésztők Országos Szövetségének (Budapest, Csillaghegy) választmánya ülésén foglalkozott a német földmivelési miniszternek a mezőgazdasági kamarákhoz intézett leiratával, amelyben föl hívja ezek figyelmét a házinyultenyésztés fontosságára. A háboru szükségletére ugyanis föl áldoztuk marhaállományunk nagy részét s így előreláthatólag nagy hiány fog beállni a huspíacon. Mig a marha csak 4 év mulva válik reprodukáló állapotba, a házinyul már egynéhány hónap alatt szolgáltathat nagy mennyiségű vágó állatot. A házinyultenyésztés fontossága tehát fokozott mértékben lép most előtérbe. Felszólítja ezért a Szövetség az összes nyultenyésztőket és gazdákat, hogy a nemzeti érdekre való tekintettel fokozott mértékben fogjon a tenyésztéshez. A maga részéről minden tekintetben rendelkezésére áll az érdeklődőknek. Köszönettel vette tudomásul ezenkívül a választmány a Magyar kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyző hivatalának leveléből, hogy nemcsak a Szövetség maga adta át saját gereznáit katonáink céljára, hanem tagjai ezen a téren is áldoztak a haza oltárán.

— **Az új év.** A keresztény idősámítás szerinti 1915-ik esztendő elé nagy bizalommal tekintenek a babonások, amennyiben régi néphit szerint szerencsés az az esztendő, amelyik pénteki nappal kezdődik. Hát tényleg van is kilátás szerencsére, amennyiben dicsőséges győzelem után egy jó békekötésnél nagyobb szerencse nem érhet egy nemzetet. Szerencsének mondhatjuk azt is, hogy a magyar pártoskodás — a válságos idők alatti egymást megértés után — végleg le fog kerülni a napirendről. A legfelségesebb példát Ő felsége uralkodásai éveiből olvashatjuk ki. Ebben az évben lesz tudniillik 67 esztendeje, hogy trónra lépett és 48 esztendeje, hogy magyar királlyá koronázták. Ine tehát az új esztendő a 47-nek és 67-nek egyesülését hirdeti. Az esztendő uralkodó planetája: a szelid Hold, amely a régi csizió szerint termékenységet jelent... Adja Isten minden reményünk teljesedését!

Nussbaum Manó

Szászváros - - - Fötér

Ajánlja
dúsan
felszerelt

cipő

raktárát

104 3—

Nagy választék gyermekecipőkben

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland-cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cementgyár, Rugler és Társai

Brassóban. Itt helyben kapható **M. G. Zobel** cégnél.